

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 55/2020-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. februára 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, Veľký Dvor 12, Želiezovce, pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Okresného súdu Trnava č. k. 12 C 65/2018-11 z 27. novembra 2018 a rozhodnutím Okresného súdu Trnava č. k. 17 C 70/2018-15 z 30. novembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED] o d m i e t a .
2. Žiadosti sťažovateľa [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, Veľký Dvor 12, Želiezovce (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 C 65/2018-11 z 27. novembra 2018 a uznesením okresného súdu č. k. 17 C 70/2018-15 z 30. novembra 2018.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh ústavný súd vyvodil, že sťažovateľ ako žalobca podal na okresnom súde dve podania označené ako „*podnet na podanie žaloby*“ proti Okresnej prokuratúre Trnava o zaplatenie peňažnej sumy vo výške 5 000 eur. Svoj nárok v podstate odôvodnil tým, že nezákonným rozhodnutím dozorového prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava utrpel sťažovateľ ako obvinený značnú psychickú ujmu s dôrazom na to, že je osobou trpiacou epilepsiou. Konania iniciované sťažovateľom v tejto veci sú vedené na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 65/2018 a sp. zn. 17 C 70/2018 a sťažovateľ namieta porušenie svojich práv rozhodnutiami vydanými v oboch uvedených konaniach.

3. Prvým napadnutým uznesením okresného súdu č. k. 12 C 65/2018-11 z 27. novembra 2018 bolo rozhodnuté tak, že podanie žalobcu (sťažovateľa) okresný súd odmietol a nepriznal mu nárok na náhradu trov konania. Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 12 C 65/2018-11 podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 9 Co 65/2019-33 z 5. augusta 2019 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Dôvodom zrušenia uznesenia okresného súdu č. k. 12 C 65/2018-11 z 27. novembra 2018 bolo, že okresný súd podľa názoru krajského súdu riadne nepoučil žalobcu (sťažovateľa) o jeho procesných právach, najmä o jeho práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci v zmysle § 160 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v platnom znení, a nesprávne vyhodnotil podania žalobcu (sťažovateľa), ktorými dopĺňal žalobu. Okresnému súdu uložil, aby opätovne posúdil podania žalobcu (sťažovateľa) ako jeden celok a v prípade riadnej žaloby má okresný súd vec rozhodnúť s prihliadnutím na výsledky vykonaného dokazovania.

5. Sťažovateľ vo svojej argumentácii napáda aj rozhodnutie okresného súdu vydané v konaní sp. zn. 17 C 70/2018 a dôvody zakladajúce porušenie ním označených práv sú totožné ako pri prvom napadnutom rozhodnutí.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ tvrdí, že namietanými rozhodnutiami okresného súdu došlo k porušeniu jeho ústavou garantovaných základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a odkazuje aj na relevantnú judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa práva na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994, I. ÚS 26/94).

7. Sťažovateľ žiada ústavný súd, aby rozhodol: „ *OS Trnava porušil moje základné ľudské práva garantované ústavou SR v čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 6 ods. 1 Dohovoru a žiadam, aby OS Trnava ma finančne odškodnil a vo výške 5000,- Euro (slovom päťtisíc euro).*“ Sťažovateľ zároveň žiada o ustanovenie právneho zástupcu.

II.

Relevantné ustanovenia právnych predpisov

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným

prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

13. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

17. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdené porušenie jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím okresného súdu č. k. 12 C 65/2018-11 z 27. novembra

2018 a rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 17 C 70/2018, a to z dôvodu, že okresný súd nedostatočne poučil sťažovateľa o jeho práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.

Sťažovateľ požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.

III.1 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím okresného súdu č. k. 12 C 65/2018-11 z 27. novembra 2018

18. Právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

19. Sťažovateľ využil dostupný prostriedok nápravy a proti napadnutému uzneseniu okresného súdu č. k. 12 C 65/2018-11 z 27. novembra 2018 podal odvolanie. Krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol tak, že rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ochrana ústavných práv sťažovateľa bola sťažovateľovi poskytnutá krajským súdom, ktorý v rámci svojej rozhodovacej činnosti bol viazaný ústavou a dohovorom a primerane ich aj aplikoval.

20. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti vo vzťahu k namietanému rozhodnutiu okresného súdu č. k. 12 C 65/2018-11

z 27. novembra 2018 odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím okresného súdu č. k. 17 C 70/2018-15 z 30. novembra 2018

21. Jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, a pritom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde].

22. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že konanie vedené pod sp. zn. 17 C 70/2018 bolo ukončené vydaním uznesenia č. k. 17 C 70/2018-15 z 30. novembra 2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28. decembra 2018 a ktorým okresný súd podanie sťažovateľa ako žalobcu odmietol z dôvodu, že ani po výzve súdu na doplnenie žaloby podanie sťažovateľa nebolo určité, jasné a zrozumiteľné. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť na poštovú prepravu 28. novembra 2019, t. j. po uplynutí jedenástich mesiacov od právoplatnosti napadnutého uznesenia okresného súdu č. k. 17 C 70/2018-15 z 30. novembra 2018.

23. Z uvedených skutočností jednoznačne vyplýva, že ústavná sťažnosť v časti vo vzťahu k namietanému rozhodnutiu okresného súdu č. k. 17 C 70/2018-15 z 30. novembra 2018 bola podaná oneskorene, t. j. zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty, ktorú ustanovuje zákon o ústavnom súde na jej podanie, a z tohto dôvodu ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

24. Z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že sťažovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú jeho majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Všetky tri uvedené podmienky musia byť splnené kumulatívne.

Ak po preskúmaní obsahu ústavnej sťažnosti dospeje ústavný súd k záveru, že v danom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu, ústavná sťažnosť nie je prípustná, je podaná oneskorene, alebo zistí, že ústavná sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti a nie je splnený jeden z predpokladov na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. V takom prípade nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť.

Po preskúmaní sťažnostných námietok sťažovateľa dospel ústavný súd k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť na základe už uvedených dôvodov, a teda v prípade sťažovateľa ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

25. Keďže nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel.

26. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu